

KONCERTI, OPERE...

DANI HRVATSKE GLAZBE

Dok zagrebački muzički bijenale otkriva široku perspektivu svjetskih glazbenih kretanja a Jugoslavenska muzička tribina u Opatiji donosi recentna ostvarenja jugoslavenskih skladatelja, Dani hrvatske glazbe predstavljaju nužnu osnovu spoznaji kontinuiteta hrvatskog glazbenog stvaralaštva od baštinske ostavštine do najsvremenijih stremljenja. Krug tako započinje i zatvara se ovom manifestacijom koja time potvrđuje svoje puno značenje.

Ovogodišnji Dani hrvatske glazbe započeli su u studenom 1977. nizom priredbi u mnogobrojnim zagrebačkim izvedbenim prostorima, u organizacijama udruženog rada, u školama i u narodnim sveučilištima, a održan je i veliki broj koncerata u drugim gradovima. Time je uspješno nastavljena tradicija Dana kao šire republičke manifestacije. Središnji dio ove svojevrsne smotre hrvatskog glazbenog stvaralaštva održan je od 9. do 15. prosinca 1977. u Zagrebu.

Prvi u nizu koncerata središnjeg dijela manifestacije, nastup Zbora Radiotelevizije Zagreb pod ravnanjem Vladimira Kranjčevića (Hrvatski glazbeni zavod, 9. 12.) bio je ponovljena produkcija s ovogodišnje Jugoslavenske muzičke tribine, dakle ponovni susret s djelima »Tren« Adalberta Markovića, »Govorenje« Silvija Bombardellija, »Pjesme partizanke« Dubravka Detonija, »Madrigal« Marka Ruždjaka, »Kolo bola« Stanka Horvata i »Ti« Borisa Ulriha. Vrlo različite u skladateljskim postupcima, ove skladbe predstavljaju znatna obogaćenja hrvatske zvorske literature, pri čemu je i ovom prilikom posebno dojmila snaga umjetničkog izraza u pjesmi Kolo bola S. Horvata.

Koncert održan 10. 12. u HGZ-u predstavio je djela inspirirana nacionalnom i revolucionarnom tradicijom. Ostvarenja Baščanska ploča, kantata za sole, zbor i komorni orkestar Krešimira Fribeća, Naša zemlja, kantata za zbor i komorni orkestar Anđelka Klobučara, Taraban, partizanski ples iz Slavonije Miroslava Špilera, Sutjeska, simfonijska poema Zlatka Pibernika i Borbena kantata za sole, mješoviti zbor i simfonijski orkestar Emila Coseta, odaju svojim tekstovnim i glazbenim sadržajima čvrstu vezu i ukorijenjenost u tradiciju iz koje su potekla. Iskreni i vjerni dokumenti vremena i prostora, takva su ostvarenja nenadoknдиви doprinosi u mozaiku hrvatske glazbe koja se u povijesnom slijedu obogaćuje jednako u kompoziciono-tehničkom kao i u sadržajnom pogledu. U izvođenju Društvenog orkestra Hrvatskog glazbenog zavoda, Mješovitog zbora i Simfonijskog orkestra Muzičke akademije u Zagrebu pod ravnanjem dirigenta Igora Gjadrova i Zorana Juranića ta su djela predstavljena precizno i glazbeno izražajno. Iste je večeri u kazalištu »Komedija« izvedena »Novela od stranca« autora B. Senkera, T. Mujičića, N. Škrabe i P. Gotovca.

Iako ove godine nije u središte pažnje DHG postavljena jedna skladateljska ličnost, Društvo hrvatskih skladatelja odalo je Svečanom matinejom (HGZ, 11. 12.) počast svojim članovima Alfredu Švarcu, u povodu 70. obljetnice života, i Zvonimiru Bradiću, u povodu 50. obljetnice umjetničkog rada. Kako je djela ovih skladatelja nažalost nemoguće susresti na programima redovnih koncerata, zbog čega su oni i ostali nepoznati mlađoj publici, bilo je zanimljivo čuti njihova komorna djela — Pjesme moje tuge, ciklus pjesama za mezzosopran i klavir A. Švarca u izvođenju Angeline Gjadrov i Vide Ramušćak, te Priča, za harfu solo koju je predstavila izvrsna mlada harfistica Branka Janjanin, Improvizacija na popularnu temu, za klavir solo

u izvođenju Ljerke Pleslić-Bjelinski, i Razmišljanja, za flautu, cello i klavir (Lj. Pleslić-Bjelinski, klavir, Žoran Despot, flauta i Josip Stojanović, violončelo), Z. Brađića.

U okviru istog programa izvršena je dodjela nagrade »Vatroslav Lisinski« Društva hrvatskih skladatelja koja je ove godine pripala Kazalištu »Komedija« i gudačkom kvartetu »Pro arte« za postignuća na promicanju hrvatskog glazbenog stvaralaštva. U nastavku programa izvršena je i promocija gramofonskih ploča u izdanju Jugotona i Muzičkog informativnog centra, jedna sa solo-pjesmama Josipa Hatzea i druga s djelima izvedenim na Muzičkim večerima u Donatu 75/76. Slijedile su žive izvedbe snimljenih skladbi u izvođenju sopranistice Božene Ruk-Fočić uz klavirsku pratnju Mladena Raukara i nastup komornog ansambla Collegium musicum Zagreb. Istog dana uvečer održan je u Koncertnoj dvorani »Vatroslav Lisinski« Simfonijski koncert na kojem je Zagrebačka filharmonija pod ravnanjem Jovana Šajnovića izvela Bratislavske minijature, pet preludija za orgulje i gudački orkestar Zvonimira Markovića (solista Anđelko Klobučar), Krik, pet pjesama na tekst F. G. Lorca za mezzosopran i orkestar Stanka Horvata (solista Nada Puttar-Gold), Simfonijsko kolo — u povodu 50. obljetnice prve izvedbe — Jakova Gotovca i Simfoniju Zlatka Pibernika. Dok skladba Z. Markovića impresionističkim glazbenim sredstvima uz korištenje orgulja kao naznake baroknog idioma obnavlja »sjećanja na divne barokne kutiće Bratislave«, praižvedba vokalno-instrumentalnog ostvarenja Krik S. Horvata upoznala nas je s djelom koje u prvi plan stavlja obradu psihološkog doživljaja dramatičnosti tekstovnog predloška (Zemlja, Raskršće, Bodež, Krik, Jaol) kojeg u širokim rasponima donosi mezzosopran uz bogato razrađene dionice orkestralnog aparata. I u ovom djelu dolazi do izražaja značajko korištenje instrumentalnih mogućnosti i sklonost dramatičnoj ekspresivnosti što karakterizira ostvarenja Stanka Horvata. Simfonijsko kolo Jakova Gotovca, antologijsko ostvarenje i biser izvornosti hrvatske glazbe, doživjeli smo u poletnom zamahu izvedbe kao izuzetno osvježeno. Glazbeno-tematska kompleksnost i tehnička kompliciranost Simfonije Z. Pibernika koja je na tom koncertu također doživjela praižvedbu, opravdava njen podnaslov »Simfonija današnjice« (stavci Mehanizirana sonata, Programirani epitaf, Burleska i Tehnološki finale) iako je teško od prve prihvatiti težnju komunikativnosti koju to ostvarenje u popratnom programu proklamira.

Jedan od zacijelo najuspješnijih koncerata ovogodišnjih Dana hrvatske glazbe, barem što se tiče umijeća i razine izvođenja, bio je nastup sovjetskog gudačkog kvarteta »M. B. Lisenko« (HGZ, 12. 12.). Gosti iz SSSR-a, A. Baženov, B. Skvorcov, U. Holodov i L. Krasnošok ostvarili su izuzetno preciznu, poletnu i suptilnu izvedbu Gudačkog kvarteta u F-duru I. M. Jarnovića i dramski pregnantno i romantično poetično ozvučenje Trećeg gudačkog kvarteta, op. 30. K. Odaka. Suvremena faktura u djelima Četiri minijature, za gudački kvartet Adalberta Markovića i Četvrtom gudačkom kvartetu Miroslava Miletića pružala je umjetnicima polazišta za maštovito dinamičko kreiranje zvučnog materijala, dok je Gudački kvartet op. 3 Josipa Slavenkog odzvučao više kao vrijedan glazbeno-povijesni dokument nego kao nadahnuto umjetničko ostvarenje. Sudeći prema oduševljenom pljesku publike, pozivajući gostiju na manifestaciju Dana bio je pun pogodak organizatora pa je moguće samo poželjeti da na slijedećim manifestacijama bude još više takvih susreta. Kolike su mogućnosti afirmacije hrvatske glazbe na

svjetskom planu sadržane u takvim suradnjama gotovo da i nije potrebno posebno naglašavati.

Komorni koncert »Zagrebački umjetnici zagrebačkoj publici« održan u dvorani HGZ-a 13. 12. predstavio je novo djelo Igora Kuljerića, *Metamorfoze*, za klavirski sekstet, već poznatu skladbu Četiri dramska epigrama, za klavirski kvintet Rubena Radice i novo ostvarenje Stjepana Šuleka, *Sekstet*, za 2 violine, violu, čelo, kontrabas i klavir (izvođači Zagrebački klavirski sekstet u sastavu Jurica Murai, klavir, Branko Košir i Augustin Detić, violine, Ivan Šestak, viola, Bojan Lhotka, violončelo, Andrija Potroško, kontrabas i glazbenici Vladimir Krpan, klavir i Daniel Thune, viola). Umjerenost i smirenost *Metamorfoza* I. Kuljerića pokazale su novu stranu skladatelja poznatog kao smjelog istraživača novog zvuka. I dok Ruben Radica daje priloge hrvatskoj glazbenoj kulturi krećući sa stanovišta suvremene poetike i traganja za novim zvukovnim odnosima, Stjepan Šulek ostaje vjeran svom načinu jasne prepoznatljivosti i čvrste ukotvljenosti u glazbenu tradiciju.

Koncepcija Dana hrvatske glazbe kao manifestacije koja okuplja različita usmjerenja i glazbene vrste i stilove, otvorena je jednako za »Večer jazza« (HGZ, 14. 12.) kao i za koncert s djelima renesansne i ranobarokne glazbe (Povijesni muzej Hrvatske, 14. 12.). Pri tome jazz kao importirani način glazbenog izražavanja otkriva u više (ostvarenja Miljenka Prohaske i Davora Kajfeša) ili manje (skladbe Zlatka Tanodija i Branislava Živkovića) uspješnosti, upućenosti i mogućnosti naših skladatelja na tom području. S druge strane, istraživanja hrvatske glazbene baštine neprestano donose nova repertoarna obogaćenja koja ansambl *Universitas studiorum Zagrebiensis*, kao jedinstveni ansambl te vrste u nas, s više, ovog puta ipak nešto manje, uspješnosti izvodi i predstavlja javnosti. Svečanom dodjelom nagrade INA 77 za glazbeno djelo koja je pripala glazbeno-scenskom ostvarenju »Moć vrline« autora Koste Spaića, Igora Kuljerića i Dejana Miladinovića, završen je 15. prosinca u Hrvatskom narodnom kazalištu središnji dio ovogodišnje manifestacije Dana hrvatske glazbe.

I na kraju ostaju otvorena pitanja prisutna u kulloarskim i javnim razgovorima za vrijeme i oko Dana hrvatske glazbe: Koje je mjesto i uloga hrvatskog glazbenog stvaralaštva u glazbenom životu naše sredine? Zašto ne postoji ili kako potaknuti interese najširih krugova za to stvaralaštvo? Da li su Dani hrvatske glazbe za vrijeme svog održavanja stvarno središnji glazbeni događaji ili se odvijaju na marginama zagrebačkog glazbenog života? Pozitivna rješenja ovih pitanja kao i ostvarivanje najširih kontakata i komunikacije između domaćeg stvaralaštva i brojnije zainteresirane publike te uspostavljanje rasprostranjene svijesti o vrijednostima tog stvaralaštva bit će vjerojatno postignuti tek angažiranjem širih društvenih snaga u animaciji i organizaciji kulturnih događaja kakvi su i Dani hrvatske glazbe.

Z. W.

HRVATSKI LIJEČNICI SKLADATELJI NA DRUŠTVENOM KONCERTU HGZ

U nizu priredaba povodom 150. godišnjice HGZ bio je priređen dne 21. XI. 1977. Društveni koncert pred prepunom dvoranom. Taj koncert ostvaren suradnjom HGZ sa Zborom liječnika Hrvatske, koji je iste godine proslavio 100. godišnjicu Liječničkog vjesnika.

Na rasporedu su bila djela naših liječnika Julija Bajamontija i Andrije Torkvata Brlića.

U prvom dijelu rasporeda bila je izvedena Bajamontijeva simfonija u C-duru, a zatim Brlićeva djela: *Vrzino kolo* za mali orkestar, *Ave Maria* za sopran uz pratnju orgulja, i dva muška zbora (U jesen bilo kasnu i Kletvu s jabuke).

U drugom dijelu rasporeda izveden je Brlićev »Hrastovački nokturno« za muški zbor u pratnju klavira, čela i dva roga, skladan na Matoševe riječi.

Na koncu izveden je i njegov *Allegro con brio* (prvi stavak simfonije u e-molu).

Sudjelovali su: Društveni orkestar HGZ, Zagrebački liječnici pjevači, a kao solistica nastupila je Dolores Čapar uz pratnju Čede Dugana, našeg poznatog umjetnika na orguljama. U Hrastovačkom nokturnu nastupio je liječnički kvartet u sastavu Šterle, Ferković, Zergollern i Perković, za klavir je bila Maja Šanjek Poljaković a čelo i dva roga svirali su članovi orkestra HGZ. Orkestrom i komornim sastavom dirigirao je Igor Gjadrov, dok je muškim zborom dirigirao liječnik Mijo Bergovec. Izvođači su nakon pojedinih skladbi bili negrađeni dugotrajnim pljeskom, što je dokaz da je slušateljstvo bilo vrlo zadovoljno tim koncertom.

I kritika je povoljno ocijenila taj koncert. Tako u *Vjesniku* Branko Polić među ostalim piše da je taj koncert bio zanimljiv i poučan, jer nam je uz Bajamontija pružio uvod u glazbenu ostavštinu A. T. Brlića koja je dosad bila nepoznata i malo istraжена. Polić veli da su njegova djela pisana u duhu vremena dopadljiva i melodiozna, i da smo u njemu imali potencijalnog stvaraloca značajnih djela.

U prvom dijelu rasporeda Polić uz Bajamontijevu simfoniju hvali i melodiozno *Vrzino kolo*, a naročito ističe zvonki i kultivirani sopran liječnice Dolores Čapar, koja je pjevala *Ave Maria* uz pratnju Čede Dugana na orguljama. Pohvalno se je izrazio i o Zagrebačkim liječnicima pjevačima, koji su pod vrsnim vodstvom svoga kolege Mije Bergovca otpjevali u jesen bilo kasno i Kletvu s jabuke.

U drugom dijelu rasporeda spominje i Hrastovački nokturno uz napomenu da to djelo nije posve doradeno.

Pri koncu odaje priznanje Društvenom orkestru za uspješno izvedena djela u prvom dijelu i za *Allegro con brio* (prvi stavak nedovršene simfonije u e-molu) u drugom dijelu rasporeda pod vodstvom dirigenta Igora Gjadrova.

Isti program izveden je 22. XI 1977. u Slavanskom Brodu.

V. B.

GLAZBENI ŽIVOT U RIJECI POČETKOM GODIŠTA 1977/78.

15. rujna nakon ljetnog odmora Opera Narodnog kazališta »Ivan Zajc« počela je redovnim radom, pripremajući repertoarne predstave, da bi 22. listopada nastupila za javnost.

1. i 2. listopada glazbeni život u Rijeci bio je u znaku otvorenja spomen-kuće skladatelja Ivana Matetića Ronjgova, u Ronjgima nedaleko Rijeke, a tom prilikom je prvi dan bio »pogovor« (istarski izraz) o liku Ivana Matetića Ronjgova, s otvorenjem stalne izložbe u gornjem dijelu njegove rodne kuće i otvorenjem izletišta s primorskom konobom u prizemlju. Čitav taj prostor uređen je tako, da se mogu držati i vanjski koncerti na otvorenoj pozornici pokraj kuće, kao što je trebalo biti i ovaj put, ali je kiša omela nastupe riječkih pjevačkih zborova, pa je cijeli raspored izveden u Domu kulture u Viškovu, nedaleko Ronjga, dok je drugi dan proslava nastavljena na tradicionalnoj priredbi »Bela nedeja« što se s prigodnom sajmom, (»samanj«) održava u Kastvu. Na priredbi otvorenja, prvi dan, o ovom značajnom kulturnom događaju govorili su Mirko Božić, potpredsjednik Predsjedništva SR Hrvatske, kao gost, zatim Matetićevi suradnici i učenici: Josip Sokolić, David Kabalin-Vinodolski, Miro Klobas, Duško Prašelj i Slavko Zlatić. Oni su svojim uspomjenama, memoarskim i književnim osvrtima, te znanstvenim činjenicama prikazali Matetićevo djelo, koje je prodrlo u našu glazbenu javnost i ostavilo u povijesti hrvatske glazbe zapažen trag. Ti su prilozii u cjelini i djelomično objavljeni u kulturnoj rubrici »Novog lista«, a bilo bi dobro da iziđu i u posebnoj publikaciji. Drugi dan su pjevački zborovi iz Rijeke